

မဟာစင်တော်ကြီး လက်စွဲကိုင် မောင်ချမ်းသာ၊ မောင်ရွှေလုံးတို့က
 “ရင့်မာ ၁-ကျိပ်” စသော စကားကို မေးလျှောက်ချက်

[၂၁၀] “ဘုရားတပည့်တော် ပဝတ္တိရတနာပုံ၊ အလုံမြို့ဇာတိရင်း၊ ခုခေတ္တအတွင်းမှာ
 သူရဲအောက်ကင်းတပ် ဒါယကာ၊ မင်္ဂလာစင်တော်ကြီးဝယ်၊ အထီးတိုက်နေရာချွန်၊
 တော်ပြု၍ဝန်ရသည်၊ မိုးစွန်ထိ ဂုဏ်သံနှင့်၊ နာမံထူး ဝိသေသ၊ အန္တတ္ထသညာ၊
 ဝေါဟာတွင်ခေါ်၊ တပည့်တော် ငချမ်းသာ၊ ဒကာငရွှေလုံးတို့က ၃-လီသောဒွါရဖြင့်၊
 တုပ်ကွရိုကျိုး၊ ရှိခိုးနားတော်လျှောက်ပါသည်။

ပဉ္စမပိုင်း

“ရင့်မာတစ်ကျိပ်”စသော စကား

၁၇၇၈

သီရိဇမ္ဗူရာဇ်၊ မြန်မာ့ရတနာ၊ သန္တာဂေါမုတ်၊ ဥဿဖရာ၊ ပတ္တမြားစိန်ကြောင်၊ အရောင်ဝင်းလျှပ်၊ နဝရတ်ကျောက်မျိုးတို့၏ စုဝေးရာ၊ ယူဇနာပေါင်း-၈၄,၀၀၀၊ နက်ချောင်အစုတ်၊ ရစ်ဝုတ်စီးသွယ်၊ အပြောကျယ်သော၊ ပင်လယ်မြစ်မင်းသည်၊ ခြင်္သေ့၊ နွား၊ မြင်း၊ ဆင်ခဲတွင်းမှ၊ ဆင်းသက်လက်ယာ၊ လည်ကာလာသော (မုဒ္ဒါဘိသေက စာတမ်းတွင် လက်ဝဲရစ်-ဆို၏။) ဂင်္ဂါ၊ ယမုနာ၊ အစိရဝတီ၊ မဟီ၊ သရဘူ၊ ၅-ဆူသော မြစ်တို့၏ စီးဝင်ရာ၊ ငါးတကာတို့၏၊ လွန်စွာပြန်ဖြူး၊ ကွန်ဖြူးထွေပြား၊ ပီတိပွားလျက်၊ ၈-ပါးသောအံ့ဖွယ်၊ အသွယ်သွယ်တို့ဖြင့်၊ တင့်တယ်ပြည့်စုံ၊ ဂုဏ်ပေါင်းတကာတို့၏ အရှင်၊ သခင်တကာတို့၏ မျက်အိမ်၊ အစိန္တေယျ၊ အပ္ပမေယျ၊ သေဋ္ဌဇေဋ္ဌ၊ အတုလ-ဟု၊ လောကတံဆိပ်၊ ငါးမာရ်နိပ်ဖြစ်တော်မူသော မြတ်စွာဘုရား၏၊ သားတော်ရင်နှစ်၊ အစစ်သမ္မတိ၊ သာကီယမျိုး၊ နွယ်ရိုးမပြား၊ ဆက်စဉ်ပွားလျက်၊ ၄-ပါးသော ပါရိသုဒ္ဓိ သီလ၊ မြတ်ဓမ္မကို၊ နေ့ညမယုတ်၊ အားထုတ်တော်မူပေသော ဆရာတော်သခင် အရှင်မြတ်ဘုရား။

မနွာဒသက၊ ငယ်ရွယ်စဉ်ကာလက၊ သိပ္ပပညာ၊ ဖွေရာသင်ကြား၊ စွဲမှတ်သားခဲ့သည့်-

‘ဘုရားဆုပန်၊ ရင့်မာသန်၊ ဧတန်မှတ်ကွဲ၊ တစ်ကျိပ်တဲ့။
ရှေးဦးအစ၊ မေတ္တေယျ၊ သိကြလေကွဲ၊ အလောင်းတဲ့။ -

အစရှိသော သံပေါက်လင်္ကာကဗျာ၏အရကို သာဓကပြု၍ ‘အနုငါးရာ၊ ရင့်မာ တစ်ကျိပ်၊ နောင်လာရှစ်သောင်း’-ဟူသော အစဉ်စကားသည် ဘုရားဟော ကျမ်းလာ၊ ဒေသနာနှင့်၊ လျော်ပါမည်လား၊ မလျော်လားကို၊ ကွဲပြားသေချာ၊ မသိပါသော ကြောင့်၊ ကျမ်းလာပါဠိ၊ ရှိသည့်အတိုင်း၊ ဆုတ်ဆိုင်းမဟူ၊ ဖြေတော်မူမှ၊ နည်းယူကြံဆ၊ သုတဗုဒ္ဓိ၊ ကဝိ ၁-ဆူ၊ ဤအယူတွင်၊ မှေးမြှုပ်ိဇ္ဇာ၊ ကင်းကွာလွင့်ပျောက်၊ စောကြော ထောက်လည်း၊ မလှောက်ရပြန်၊ ချွင်းခြင်းမှန်လျက်၊ သမန္တစက်၊ ကျေးဇူးနက်ကို၊ မိန့်မြွက်သံတော်၊ စကားသော်ကား၊ မလျော်လေဘဲ၊ ဆိုချွတ်လွဲလျက်၊ နှစ်ကွဲမရှိ၊ ဟုတ်တိုင်းသိ၍၊ ကေစိစောဒက၊ ကင်းလွတ်ပါရအောင်၊ ကျမ်းစာစောင်ဖြင့်၊ ဉာဏ် ရောင်ဝင်းဝင်း၊ ထွန်းလင်းတော်မူပါမည့်အကြောင်းကို၊ ရှိပျောင်းကော်ရော်၊ လက်စုံ ဖော်၍၊ ထိပ်ပေါ်ဟတ္ထ၊ ပဏာမဖြင့်၊ ပါဒနှစ်ဖြာ၊ စက်နှစ်မြွာကို၊ ဘမရာပိတုံး၊ ကားကားပွင့်အာ၊ ပဒုမာကို၊ စုခါရုံးသကဲ့သို့၊ ၃-လီသော ဒွါရဖြင့်၊ ကာယ၊ဝစီ၊ မနောညီ၍၊

‘အဉ္စလီ ပဂ္ဂဟိတွာတိ ဒသနာသသမောဒါနသမုဇ္ဇလ အဉ္စလီ ဥက္ခိပိတွာ ဂါရဝေန အဉ္စတိ ပူဇေတိ အနေနာတိ အဉ္စလီ’-

မြွက်ချီသံချို၊ မိန့်ဆိုထူးဆန်း၊ ရွှေကျမ်းဋီကာ၊ ပါဠိတော်လာသောကြောင့်၊ ပဏာမေတိ၊ ပူဇော်ဖြင့်၊ ဇောဝိထိ အစုံစုံ၊ တဒါရုံ အတင်တင်၊ ဘဝင်အကြိမ်ကြိမ်၊ မနိန္ဒြေ ညွတ်ပျောင်းလျက်၊ ဆယ်ချောင်းဟတ္ထ၊ ပဏာမဖြင့်၊ တုပ်ကွကော်ရော်၊ ကျေးဇူးတော်ကို၊ ထိပ်ပေါ်မှာ ပန်ဆင်လျက်၊ ကြည်လင်ညွတ်တွား၊ သနားရိုကျိုး၊ ရှိခိုးနားတော်လျှောက်ပါသည် ဆရာတော်ဘုရား။”

၎င်းချမ်းသာ၊ရွှေလုံးတို့ လျှောက်ချက်အရ အဖြေဝိသဇ္ဇနာ-

“ဘုရားဆုပန်၊ ရင့်မာသန်၊ ဧကန်မှတ်ကွဲ၊ တစ်ကျိပ်ကွဲ။
ရှေးဦးအစ၊ မေတ္ထေယျ၊ သိကြစေကွဲ၊ အလောင်းတဲ”။

ဤသို့ အစရှိသော စကားဥပဒေသကို သာဓကပြု၍ “အနု ငါးရာ၊ ရင့်မာတစ်ကျိပ်၊ နောင်လာရှစ်သောင်း-ဟူသော စကားသည် ကျမ်းလာပါဠိ ရှိမရှိကို သိမှတ်လိုပါသည်”ဟု လျှောက်ထားသည်မှာ-

“အယံမေတရဟိ သမ္ပုဋ္ဌေ၊ မေတ္ထေယျော နာမ ဟေဿတိ”ဟူသော ဗုဒ္ဓဝင်ပါဠိတော်၊ အသီတိဝဿသဟဿာယုကေသု ဘိက္ခဝေ မနုဿေသု မေတ္ထေယျော နာမ ဘဂဝါ လောတေ ဥပ္ပဇ္ဇိဿတိ။ (ဒီ၊၃။၆၃)

ဟူ၍ သုတ်ပါထေယျ၊ ၃-ခုမြောက် စက္ကဝတ္တိသုတ်ပါဠိတော်နှင့်အညီ “ရင့်မာတစ်ကျိပ်” ဟူသော စကား၌ မေတ္ထေယျဘုရားအလောင်းတော်၏ အကြောင်းကိုသာ မဟာဝင်ကျမ်း၊ အနာဂတဝင်ကျမ်းတို့၌ လာသောစကား မကွဲမပြား ညီညွတ်ကြသည်မှ တပါးသော စကား ရပ်တို့ကို အခြားကျမ်းတို့၌ မပါ၊မလာ။ ဇာတတ္ထကီ၊ သောတတ္ထကီကျမ်းတို့မှာသာ လာသော စကားဖြစ်ရကား သင်္ဂါယနာတင်ကျမ်းတို့တွင်လည်း မရှိဖြစ်၍ “အနုငါးရာ၊ နောင်လာ ရှစ်သောင်း”ဟူသော စကားကို ထားဘိဦး။ “ရင့်မာတစ်ကျိပ်-ဟူသော စကားကိုမျှ ခိုင်ခိုင်မာမာ ကျမ်းလာမူချ နေရာကျအောင် မှတ်သားရန်အရာသည် သင်္ဂါယနာ ၃-တန်တွင် မပါ။ မလာမရှိသောကြောင့် အရင်းလဲလျှင် အဖျားထင်းဖြစ်-ဆိုသကဲ့သို့ အလေးအမြတ်ပြု အပ်သော အရာပင်မဟုတ်။ ယခုလောကတွင် ဘုရားတစ်ဆူလျှင် ၂၄-သင်္ချေနှင့် ကုဋေ ၆၀- ဗိုလ်ခြေ ၁-သိန်းပင် ကျွတ်တမ်းဝင်သည်ဟု များဖြင်ဗိုလ်လူ တိုင်းသူပြည်သား လူရှင် အများတို့ပင် မှတ်သားပြောဆိုကြသည်။ အချို့သူတို့ကလည်း သက်တော်ထင်ရှား ဘုရားရှိ တော်မူစဉ်ကပင် ၂၄-သင်္ချေနှင့် ကုဋေ ၆၀-ချွတ်၍ ကျွတ်တမ်းဝင်ကြလေကုန်ပြီ။

ဓာတုပရိနိဗ္ဗာန်စံတော်မူသော ကာလမှ လူနတ်ဗြဟ္မာ သတ္တဝါအဟိ ဗိုလ်ခြေ ၁-သိန်းတို့သည် ကျွတ်ကိန်းဝင်ရ ကျွတ်ကြလေဦးမည်-ဟု တုတုပပ သူငါကစ ပြောဆိုကြ

ပဉ္စမပိုင်း]
-----]

“ရင့်မာတစ်ကျိပ်” စသော စကား

၁၇၈၀

သော စကားသည် များစွာပင်ရှိ၏။ ရှိသော်လည်း မူလပဏ္ဏာသ၊ သုတ္တနိပါတ်၊ သုတ်မဟာဝါ စသော ကျမ်းကြီးကျမ်းခိုင်တို့မှာပင် ၄၅-ဝါကာလပတ်လုံး ဟောတော်မူသော ဓမ္မက္ခန္ဓာ ဒေသနာတော်အပေါင်း ၈၄,၀၀၀-တို့တွင် ထိုထိုဒေသနာအရပ်ဌာန၊ ကာလတို့၌ ကျွတ်ထိုက် သမျှ ကျွတ်ကြလေသည့်အရာကို မဆိုထားဘိဦး။ မဟာသမယသုတ်၊ မင်္ဂလသုတ်၊ သမစိတ္တ သုတ်၊ ရာဟုလောဝါဒသုတ်၊ ဓမ္မစက္ကသုတ်၊ ပရာဘဝသုတ်၊ ဤ ၆-သုတ်တို့မှာ အညီအမျှ ကျွတ်ကြကြောင်း၊ မဟာသမယသုတ် ၁-ခုတွင်ပင် ရဟန္တာပေါင်း-၈၄,၀၀၀၊ သောတာပန်၊ သကဒါဂါမ်၊ အနာဂါမ်တို့မှာကား ရေတွက်ခြင်းငှာ မတတ်နိုင်။ အရေအတွက်သင်္ချာကိုပင် လွန်ကြောင်းနှင့်-

မဟာသမယသုတ္တကထနဒီဝသေ စတုရာသီတိဒီဏာသဝသဟဿာ ဓမ္မာဘိသမယာ အဟေသံ။ သောတာပန္နသကဒါဂါမိအနာဂါမိနော ပန ဂဏနပထံ ဝီတိဝတ္တာ။
ဒေသနာပရိယောသာနေ ပနဿ ကောဋိသတသဟဿဒေဝတာ အရဟတ္တိမတ္တာ၊ သောတာပန္နာဒီနံ ဂဏနာ နတ္ထိ။ (ဒိ၊ဌ၊ ၂။ ၂၈၈)

ဟု မူလပဏ္ဏာသ၊ သုတ္တနိပါတ်၊ သုတ်မဟာဝါ၊ မဟာသမယသုတ်တွင် လာသည်။

မဟာသမယသုတ္တကထနဒီဝသေ၊ မဟာသမယသုတ်ကို ဟောတော်မူသော နေ့၌၊ စတုရာသီတိဒီဏာသဝသဟဿာ၊ ၈၄,၀၀၀-ကုန်သော ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။ ဓမ္မာဘိ- သမယာ၊ အကျွတ်တရားကို ရကုန်သည်။ အဟေသံ၊ ဖြစ်ကုန်ပြီ။ သောတာပန္နသကဒါဂါမိ- အနာဂါမိနော ပန၊ သောတာပန်၊ သကဒါဂါမ်၊ အနာဂါမ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်ကား။ ဂဏနပထံ၊ အရေအတွက်သင်္ချာကို။ ဝီတိဝတ္တာ၊ လွန်လေကုန်၏။

ယင်းသို့လာသော အဋ္ဌကထာစကားကို ထောက်လျှင် ဘုရားတစ်ဆူတွင် ၂၄- သင်္ချေနှင့် ကုဋေ ၆၀- ဗိုလ်ခြေ ၁-သိန်းသာ ကျွတ်သည်ဆိုသော စကားသည် ဝေးကွာလွန်း လှ၏။ ဇိနာလင်္ကာရဋီကာ၊ သဒ္ဒတ္ထဇာလိနီဋီကာကျမ်းတို့မှာကား-

စတုဝီသတိအသင်္ချေယျပမာဏေ သတ္တေ အမတရသံ ပါပေသံ။

ဟု လာသည်။

စတုဝီသတိအသင်္ချေယျပမာဏေ၊ ၂၄-သင်္ချေ အရေအတွက်ရှိကုန်သော။ သတ္တေ၊ သတ္တဝါတို့ကို။ အမတရသံ၊ အမြိုက်နိဗ္ဗာန်အရသာကို။ ပါပေသံ၊ သောက်စေတော်မူကုန်ပြီ။

ဤသို့ ဇိနာလင်္ကာရဋီကာကျမ်းတွင်လာသော စကားသည် သင်္ဂါယနာ ၃-တန်တင် သော ကျမ်းတို့တွင် ပါဝင်သော စကားမဟုတ်။ ထိုသို့ မဟုတ်သည့်အရာကိုပင် ထူးထူးဆန်း

ဆန်း ပညာစွမ်းကို ပြလို၍ အပိုအမိုဆိုလိုက်ဟန် ရှိ၏။ ထိုဇိနာလင်္ကာရကျမ်းမှာ သင်္ဂါယနာ ကျမ်းဝင်တွင် လာသည်နှင့် မညီ၊ ကွဲပြား၍ ပယ်ရှားစွန့်ပစ်အပ်သည့်အရာသည်သာ မဟုတ် သေး။ ထိုထိုအရာဌာနတို့မှာ များစွာပင် ပါသေး၏။ ထိုဇိနာလင်္ကာရကျမ်း ၁-စောင်တွင်သာ ထူးထူးဆန်းဆန်း ဉာဏ်အစွမ်းကို ပြလို၍ အပိုအမို ဆိုလိုက်သည့်အရာကို ဇာလိနီဋီကာ ဆရာကလည်း ဇိနာလင်္ကာရဆရာအယူကို သူ့အတွေ့တော်ကြီးလုပ်၍ အဟုတ်အဟတ် ထင်မှတ်ကိုးစားလျက် မှားပါသည်အယူကိုပင် သူ့ကြိုက်သောကြောင့် ရေးလိုက်ပြဟန်ရှိ၏။

ဤသို့ ကျမ်းဂန်တွင် မပါမလာမရှိဘဲ ရှေးဦးအစ မူလရင်းကပင် အဆင်အခြင် ပညာ နည်းသသူများက နှုတ်ကောင်းလျှာပါး စကားချဲ့ထွင်၍ အဆင်အခြင်ပညာ မရှိ၊ ပြောမိပြောရာ ကျမ်းဂန်ကိုမလိမ္မာဘဲနှင့် ဆရာလုပ်ချင်၍ သဘင်ပွဲဘောင် တတ်လေယောင် နှင့် ထောင်ထောင်လွှားလွှား ပြောခဲ့သည်များကို နောက်သားနောင်လာ ပညာနည်းသူတို့က အတုရ၍ ပြောကြသဖြင့် အဆင့်ဆင့်ကြားသောကြောင့် မှောက်မှားချွတ်လွဲကြသည့်အရာ သတ်တရားနှင့် စဉ်းစားထောက်ချင့်၍ ယုံသင့် ယုံတန်မှ ယုံရာသည်။

ဓာတုပရိနိဗ္ဗာန်စံတော်မူမှ ဗိုလ်ခြေ ၁-သိန်း ကျွတ်ကိန်းဝင်ရ ကျွတ်ကြလေဦးမည် ဆိုသော စကားလည်း အရင်းကပင် မှားချေက အဖျားမှာ အဘယ်ဆိုဖွယ်ရှိတော့အံ့နည်း။ ထို့ကြောင့် “အနုငါးရာ၊ ရင့်မာတစ်ကျိပ်၊ နောင်လာရှစ်သောင်း”ဟူသော စကားမှာလည်း အဖျားကို ထား၍ အရင်းသား ၁-ကျိပ်ကိုမျှ နေရာကျ မှတ်သားယုံကြည်ရမည့်အရာသည် လွန်စွာ ခဲယဉ်းလှလေ၏။

သူရဲကြီးအတွင်း၊ အောက်ကင်းတပ်ဒါယကာ ငချမ်းသာ၊ ငရွေလုံးတို့က “ပပတုတု၊ လူတစ်ယောက်ပြု၍ အနုငါးရာ၊ ရင့်မာတစ်ကျိပ်၊ နောင်လာရှစ်သောင်း၊ အပေါင်းလူ့ရှင်၊ ပြောကြသည့်စကားစဉ်ကို၊ ကျမ်းဂန်တွင် ပါ၊မပါ၊ လာ၊မလာ၊ ရှိ၊မရှိကို သိမှတ်လိုပါသည်”ဟု ဗဟုသုတ နည်းဥပဒေသကို ရလိုကြောင်းများနှင့် လျှောက်ထားတောင်းပန်သောကြောင့် ကျမ်းဂန်တွင် မပါ၊မလာ၊ မရှိကြောင်းကို ပြဆိုမိန့်မှာ၍ ဝိစိကိစ္ဆာ-ဟူသော သလ္လာဖြင့် ကွယ်ကာဖုံးအုပ်လျက် အဟုတ်အမှန်ကို မသိနိုင်ကြသော အမျိုးကောင်းသား လူအများတို့ အား မှောက်မှားသောအယူဝါဒ အဝိဇ္ဇန္တကာရ-တည်းဟူသော အမှိုက်မှ အလင်းကို ရ၍ မုချဇကန် အမှန်ကို သိစိမ့်သောငှာ ဒေသနာနယ၊ ထုံးပုံကို ပြလျက်၊ ၁၂၄၅-ခု၊ သက္ကရာဇ် ဒီယ၊ ဝါခေါင်လအတက်၊ ဆန်း ၁၅-ရက်အတွင်း၊ ဒီပဲယင်းမြို့၊ဇာတိ၊ ပဝတ္တိရတနာသိင်္ခံမြို့၊ ပလိုင်းရွာ၊ လုံးတော်ဆရာတော် ဖြေဆိုအမိန့်ရှိလိုက်သည်။

